

Tretia Kapitola

SI TU
PRE TENTO ČAS

*Dôveruj celým srdcom
Hospodinovi,
a nespoliehaj sa na svoj rozum.
Na všetkých svojich cestách
ho poznávaj
a on sám ti urovná chodníky.*
(Príslovia 3:5-6)

Chrámová hora

Pred niekoľkými rokmi som mohla byť niekoľko hodín na Chrámovej hore v Jeruzaleme. Je odtiaľ nádherný výhľad na všetky strany starobylého i moderného Jeruzalema. Zvlhnený nezastavaný reliéf krajiny je najmä v jarnom období pokrytý zeleným kobercom, na ktorom sú roztrúsené zakvitnuté, rozzelenané stromy a kríky. Kochala som sa pohľadom na zakvitnutú Olivovú horu, ktorú akoby podopierala stavba Chrámu národov. Prechádzalo tam veľa ľudí, ale ja som očami hľadala ten kúsok zeme s olivovníkmi, kde už pred viac ako dvetisíc rokmi, v Getsemanskej záhrade, vybojoval Ježiš smrteľný zápas za naše duše.

A potom som svojimi očami vyšla na úpätie Olivovej hory, kde sú dve dominanty. Týči sa tam veža ruského ortodoxného kostola „Nanebovzatie Pána“ a kúsok odtiaľ na trojposchodovom dome iste zaujme každého veľká plápolajúca židovská zástava. Ten dom s veľkou izraelskou vlajkou tam nie je náhodou. Podľa rozprávania ho venoval jeden bohatý muž Židom. Urobil to z vďačnosti, lebo kresťania sa modlili za jeho ochrnutého syna a on ozdravel.

Dole v Kidronskom údolí pastier dosť náhlivo hnal svoje ovce smerom na Olivovú stráň. Kidronské údolie, v ktorom má hrobku Dávidov syn Absolon i prorok Zachariáš, oddeľuje starobylé mesto Jeruzalem od Olivovej hory. Vlastne sú tu vedľa seba také dva malé veľmi rozdielne mikrosvety. V starobyľom meste Jeruzalem trpel a za bránami mesta zomrel potupnou smrťou Ježiš. Na Olivovej hore, ktorá dodnes majestátne stojí, bol vzatý Ježiš po zmŕtvychvstaní do neba. Zdalo sa mi, že my ľudia prechádzame Kidronským údolím a máme dve voľby. Vyjsť hore na Olivovú horu, kde je možné čakať Ježiša, alebo sa vrátiť do hluku starého mesta, kde sa ľudia náhlia,

predávajú a kupujú, veselia sa, ale i bijú a nadávajú. Prechádzala som sa na návrší Chrámovej hory, vdychovala vôňu celého okolia a utierala si slzy od toľkého dojatia a krásy, ktorá ma obklopovala.

Od siedmeho storočia je Chrámová hora posvätným miestom moslimov, za ktorým veľmi smútia Židia. Je to pochopiteľné, veď toto miesto je symbolom slávy Jeruzalemského chrámu, ktorý vystaval Dávidov syn Šalamún. Svoju vernosť tomuto miestu, ale aj smútok za zašlou slávou Židov oplakávajú pri Múre nárekov. A modliaci sa Židia veria, že tu stále prebýva „šekina“ – Božia prítomnosť.

Dnes na týchto miestach pravidelne prebieha islamská škola aj pre ženy. Pred mešitami som videla skupiny žien, pobežujúce deti a medzi nimi aj ženy s batolami. Zvlášť ma zaujali tieto, lebo ako tak sedeli a dočítali svoje dieťaťká, mali otvorené modlitebné knižky a nahlas odriekali Korán nad svojimi deťmi. Hneď som si listovala vo svojej mysli: Čo som ja robila, keď som dočítala svoje deti? Odriekala som Božie slovo nad nimi? Modlila som sa?

On dáva nádej na matkiných prsiach, takú potrebnú pre dnešný svet.

(Žalm 22:10, autorkina parafráza)

Čo robila Mojžišova matka, keď dočítala svojho synáčika? Predstavujem si, že veľakrát jej na Mojžišovu tváričku vypadli slzy. Veď vedela, že ho nebude môcť donekonečna schovávať pred zrakmi ľudí a že hocikedy môže na nich dopadnúť faraónov trest. A keď ho potom z vody vytiahla faraónova dcéra a jej dcéra Mirjam ho opäť priniesla do jej starostlivosti, nevedela každý deň dosť chváliť Hospodina. Veď jej bolo dopriate tešiť sa zo svojho synáčika, dávať mu potravu a vychovávať ho. V modlitbách ho prikrývala láskou a žehnaním, a tak ho pripravovala na ďalší život. Bola si vedomá, že toto dieťa zachránil Hospodin. A vedela aj to, že napriek tomu, že jej je zverený len na krátky čas a potom pôjde do najlepšej spoločnosti, do faraónovho paláca, bude vždy Hebrejom a jej dieťaťom.

Prečo sa Hebreji usadili v Egypte?

Pred mnohými rokmi bol mladučký Hebrej Jozef, syn izraelského patriarchu Jákoba, predaný do bohatého Egypta. Zo žiarlivosti ho predali jeho vlastní bratia. V tom čase bolo v Izraeli hojnosť všetkého. Nebolo ani chýru o tom, žeby Hebreji boli nútení z nejakého dôvodu presťahovať sa do inej, pohanskej krajiny.

Ale stalo sa, že v Izraeli bolo veľké sucho a potom aj hlad. Početná rodina patriarchu Jákoba musela hľadať riešenie, aby nepomreli od hladu oni, aj ich stáda. Dozvedeli sa, že dole v Egypte je dostatok obilia. Po rodinnej porade otec Jákob súhlasil, aby sa tam vydali jeho synovia a nakúpili všetko, čo sa len dá pre nich i pre zvieratá.

Povrávalo sa, že i keď Egypt zasiahlo sucho, vďaka dobrému hospodáreniu a plánovaniu túto krajinu hlad nezasiahol. Nikomu z nich však vôbec nenapadlo, že za dobrou hospodárskou situáciou v Egypte stojí Hebrej, ich brat, ktorého pred rokmi chceli najskôr zabiť, ale potom ho na príhovor najstaršieho brata Rúbena predali Izmaelitom do otroctva. Jozef si v zajatí – v Egypte – veľa vytrpel. Svojmu Bohu však zostal verný nielen v trápení, ale aj vtedy, keď prišli lákavé ponuky a vyhliadky na užívanie si života. Vo všetkých životných okolnostiach zachovával prikázania svojho Boha a verne a poctivo si plnil všetky svoje povinnosti. Hospodin pozoroval svojho služobníka Jozefa a pripravil mu cestu na faraónov dvor. A tu si získal takú dôveru u egyptského faraóna, že mu zveril správcovstvo nad celou krajinou. Stal sa po faraónovi druhým najmocnejším mužom v Egypte. Vďaka tejto pozícii, keď v Izraeli vypukol hlad, mohol prijať celú svoju rodinu do bohatého Egypta a oni tam mohli nielen prežiť, ale sa tam aj dobre zabývať.

Jozef však zostarol a zomrel. A odvtedy sa vymenilo vo vládu nej garnitúre Egypta veľa faraónov a kráľov, ktorí postupne zabudli na Jozefovu vernú službu pre Egypt a Hebreji si nevedomovali, že sa z nich stávajú otroci.

V celom Egypte vládol staviteľský boom. Faraóni a králi sa menili a každý chcel za sebou zanechať stavby a pyramídy, ktoré budú pripomínať ich božstvá. (Faraóni boli považovaní za bohov).

Preto celý faraónov dvor mal veľké plány, ako zveľadiť a vybudovať prosperujúci, nádherný Egypt a postaviť pyramídy – pohrebné miesta pre faraónov a ich kráľovské rodiny.

Tieto veľkolepé hrobky boli stavané tak, aby duša mala v nich čo najväčší komfort a mala okolo seba všetko, čo mohla užívať za života. Stavali sa veľkolepé diela, ktoré dodnes obdivujeme, a žasneme nad umom a zručnosťou, ale aj možnosťami staviteľov. Pyramídy, tieto tisícročné stavby, patria k siedmim divom starovekého sveta medzi Stredozemným morom a Blízkym východom.

Egyptskí stavitelia videli, že komunita Hebrejov má silných, zručných a múdrych mužov, ktorí môžu byť lacnou pracovnou silou. Každým dňom im preto pridávali viac a viac práce a hrubo ich využívali. Napriek všetkým ťažkým podmienkam Hebreji prosperovali a každým dňom sa im rodili deti. Na faraónovom dvore si všimli, že hebrejská populácia veľmi rýchlo rastie a je silná.

„Onedlho ich bude viac ako nás!“ – tak rozmýšľali. Mali by sme s tým niečo robiť!“

Začala sa éra, keď tvrdá faraónova ruka ťažko doliehala na celý hebrejský ľud. Okrem ťažkej práce, ktorú museli denne vykonávať, uvalil na nich faraón ešte jeden strašný príkaz, ktorým chcel národ celkom oslabiť. Tento vražedný príkaz sa rozhodol uskutočniť cez ženy.

Šifra a Púa – pôrodné asistentky

Faraón si zavolať známe hebrejské pôrodné babice Šifru a Púa a nariadil im, že keď budú pomáhať Hebrejkám pri pôrode, majú každého chlapca usmrtiť a dievča nechať žiť. Som hrdá na tieto ženy, že sa vzopreli hroznému príkazu, lebo sa báli Boha a boli ochotné vziať na seba riziko nemilosti a trestu za svoje rozhodnutie.

Je zaujímavé uvedomiť si, že už v tejto dobe bolo pôrodníctvo na istej úrovni. A faraón chcel ich profesiu zneužiť na svoje zlé ciele.

Keď sa na dvore šíрили správy, že Hebrejky ďalej rodia chlapcov a babice ich nezabijú, dal si ich faraón predvolať. Ony mu však odpovedajú:

**Hebrejky sú silné ženy
a porodia skôr,
ako k nim stihneme prísť.**

(Exodus 1:19)

Tak sa ženy, ktoré môžeme naším slovníkom nazvať pôrodné asistentky, vyhovárali. Faraón videl v mužskom pokolení ohrozenie svojej krajiny, a preto za každú cenu chcel, aby narodení hebrejskí chlapci zomreli. Vydal ďalší, všeobecný príkaz na záhubu mužského pohlavia. Každý narodený hebrejský chlapec musí byť hodený do rieky Níl. V tejto rieke a na jej brehoch doteraz žijú krokodily, ktoré patria medzi najstaršie zvieratá, čo prežili, a zvlášť nebezpečný je krokodíl nílsky.

**Potom faraón nariadil každého hebrejského
novonarodeného chlapca hodiť do Nílu.**

(Exodus 1:15-22)

Je isté, že toto nariadenie sa hlboko dotklo aj celej rodiny Amráma a Jochebed, Árona a Mirjam. Veď sa im do rodiny narodil chlapec.

Hebrejská tradícia hovorí, že Mirjam prorokovala svojim rodičom, že budú mať syna, ktorý vyslobodí Hebrejov spod egyptského útlaku. Keď sa narodil chlapec – Mojžiš, Amrámov dom sa naplnil svetlom, čo potvrdzovalo jej proroctvo.

Hebreji snívali o svojom vyslobodení z Egypta a návrate do svojej krajiny, ale vôbec netušili, ako by sa to mohlo stať. Boli takí zotročení robotou, že vôbec nemali síl pripravovať vzburu alebo iný plán svojej záchranu. Boli však medzi nimi ženy i muži, ktorí volali na Hospodina a prosili ho, aby im pomohol.

Hospodin povedal:

***Dobre som si všimol útrapy svojho ľudu v Egypte.
Počul som jeho volanie o pomoc
pod údermi poháňáčov a viem o jeho bolestiach.***

(Exodus 3:7-9)

Mirjam – Mária

Hebrejský význam mena Mirjam vyjadruje neústupnosť, vzdorovitosť, tvrdohlavosť. Grécka podoba tohto mena je Mária – Bohom milovaná. V slovenských prekladoch Svätého Písma sa častejšie uvádza meno sestry Mojžiša a Árona ako Mária (Numeri 26:59).

Mirjam prežila svoje detstvo a vyrástla do dospelosti v Egypte. Podľa dostupných biblických informácií nebola vydatá, ale vydaná do služby Hospodinovi.

Bola najstaršou dcérou Amráma a Jochebed, Áronovou a Mojžišovou sestrou, z pokolenia Lévi. Narodila sa a žila v exile v Egypte, v hebrejskej komunite, v krajine Gošen, v juhovýchodnej časti delty Nílu. Pospolitosť, v ktorej žila aj so svojou rodinou, prežívala pohnuté a neľahké obdobie v otroctve, z ktorého nebolo úniku, pod nadvládou dynastií faraónov, pravdepodobne Setiho I. a Ramzesa II. O nich, ale aj o dejinách bohatej egyptskej kultúry historici a archeológovia bohaty diskutujú na základe archeologických vykopávok a iných artefaktov. Výsledky skúmania tohto obdobia, ako aj názory vedcov a biblistov sú v mnohom nedopovedané aj kvôli veľkému časovému odstupu, a preto niet divu, že sa niekedy rozchádzajú.

Prítomnosť Izraelitov v Egypte potvrdzuje aj Biblia. Keďže žili v krajine Gošen v delte Nílu, môžeme predpokladať, že táto priaznivá poloha prispievala k tomu, že Izraeliti prosperovali a pribúdalo ich každým dňom. Údolie rieky Níl bola úrodná zem, kde si dopestovali ovocie, zeleninu a mali i dostatok pasienkov pre dobytok. Egypťania so závisťou sledovali, že je to silný, zdravý národ a že ich počet v porovnaní s nimi neúmerne rastie. Báli sa vzbury svojich otrokov, prípadne toho, že by sa pridali k nepriateľom Egypta a vládnuca hierarchia by sa mohla vymeniť.

***Preto nad ním ustanovili dozorcov,
aby ho trápili ťažkými robotami.
Staval pre faraóna
zásobovacie mestá Pitóm a Raamsés.***

(Exodus 1:11)

Mirjam žila v tejto neľahkej dobe, keď Hebreji už nemali práva, len povinnosti. Ako otroci vôbec nerozhodovali o svojich životoch.

Jochebed – Mojžišova matka

Bože plány pre tento čas boli mimoriadne a osobne a tvrdo sa dotýkali aj Mojžišovej matky Jochebed. Patrili do menejcennej komunity, ktorá nemala svoje práva, len povinnosti. Medzi Hebrejmi vládol strach a nedôvera. Hospodin však mal s nimi plány, ktoré oni mohli aj minúť. Veď boli ubití prácou, stereotypom úmorných, horúcich dní, keď im faraón pridával prácu a oni pri výrobe tehál, v blate a slame tancovali svoj tanec zúfalstva. Bolo to veľmi ťažké obdobie, v ktorom zaznelo to hrozné faraónovo nariadenie:

„Každý hebrejský chlapec musí zomrieť!“

Mirjam i jej matka, otec i Áron boli zdesení príkazom faraóna a rozhodli sa neuposlúchnuť. Aspoň dovtedy, kým sa to bude dať. Jochebed svoje materstvo prežívala pod tlakom strachu, ktorý prichádzal a sužoval jej život v období, keď sa mala radovať, že Hospodin požehnal ďalšieho potomka do ich rodiny. Niektoré dni strach slabol a iné dni bol zasa neznesiteľne silný. Svoje tehotenstvo skrývala a čo najmenej chodila na verejnosť. Uvedomovala si, že ak naozaj porodí chlapca, ako jej dcéra prorokovala, nastane problém. A ona veru nebola pripravená hodiť svoje dieťa krokodílom v Níle!

Vyhýbala sa svojim susedom a keď jeden deň prišla k nej na kus reči priateľka Púa, nebolo jej do reči. Celé ich stretnutie bolo zahalené do smútku a strachu. Púa sa tvárila, že nevidí tehotenské zmeny na Jochebed a ona sa jej nezdôverila, že je v očakávaní. Hovorili o všeobecných veciach a spomínali na časy, keď ich faraón nepreťažoval stavebnými prácami. A veru, spomenuli aj to, aké hrozné je pre každú Hebrejku v týchto časoch otehotnieť. Nebolo to tak dávno, keď každá Hebrejka, ktorá nosila pod srdcom dieťaťko, bola hrdá a privilegovaná.

Keď prišiel Jochebedin deň, bola rozhodnutá dieťa priviesť na svet sama a Mirjam jej vo všetkom bola poruke. To dcérino proroctvo vyvolávalo v jej mysli otázky, ale neriešila ich. Veď každý deň prinášal toľko problémov, zlých aj beznádejných správ, že sa všetci naučili žiť zo dňa na deň. Nemusela ani počuť dcérino proroctvo, tušila, že bude mať chlapca. Keď sa narodil chlapec, skrývali ho, koľko sa dalo, a volali na Hospodina. Zvlášť Jochebed volala s veľkou naliehavosťou:

„Hospodine, zachráň moje dieťa!“

Prišiel však deň, keď zistili, že tajomstvo je odhalené a je to len otázka času, že môže prísť niekto z faraónovho dvora a vykonať nad chlapcom hrozný ortieľ. Dostali vnuknutie pripraviť mu na záchranu kôš z trstia a vymazať ho smolou. Úzkostlivo očakávali ten správny deň, keď sa budú musieť s bábätkom rozlúčiť. Chlapec neuveriteľne rýchlo rástol a rôznym spôsobom prejavoval svoju schopnosť žiť. Matka i jeho sestra robili čo mohli, aby ho nebolo počuť.

Mirjam často chodievala k Nílu, ale teraz sa vyhýbala miestam, kde sa jej zdalo, alebo počula o tom, že tu bol vykonaný nad bábätkom mužského pohlavia ortieľ záhuby. Vo vodách rieky Níl hľadala miesto záchranu pre svojho bračeka. Vlastne hľadala celá rodina, kde by mohli položiť kôš so vzácnym obsahom.

Krásne, vysoké trstie lemovalo na mnohých miestach brehy rieky a vytváralo príjemný chládok. Nie tak ďaleko od faraónovej promenády sa im najviac pozdávalo miesto pre tú košíkovú postielku. Tu sa rozhodli položiť na vodu kôš s malým chlapcom a Mirjam mala za úlohu sledovať, čo sa s ním stane. Najkrajšia pobrežná promenáda bola neďaleko od faraónovho paláca. Rada tam za osviežením a oddychom chodievala aj faraónova dcéra so svojím služobníctvom. Detská postielka v koši z trstia jej plávala v ústrety.

Faraónova dcéra – adoptívna Mojžišova matka

*P*odľa dohadov historikov a archeológov plačúce dieťa z rieky Níl dala vytrahať princezná Phermutis alebo Myrrina, alebo Mercis. Nedá sa s odstupom času určiť presne meno, ale to ani nie je dôležité.

Z Biblie sa dozvedáme, že vďaka tejto žene – pohanke bolo zachránené dieťa, ktoré v dospelosti vyviedlo Izraelitov z otroctva Egypta. Priamo na faraónovom dvore vyrástla žena so súcitným srdcom, ktorá sa stala nástrojom v rukách Hospodina. Bola odvážna, plná ženského súcitu, a aj preto stojí na dôležitom mieste žien, ktoré pripravovali exodus z Egypta. Zachránila pred smrťou malé dieťa, ktoré vyrástlo v muža Mojžiša, služobníka Najvyššieho a záchrancu Izraela.

Miriam vždy stála po boku svojej matky a teraz ju tiež upokojovala a sľúbila jej, že bude svojho bračeka pozorovať. Bola zronená rovnako ako jej rodičia a brat Áron, ale v kútiku srdca jej horela iskierka nádeje, že to nedopadne zle. Rodičia ju od mladosti učili dôverovať Hospodinovi, no aj napriek tomu jej viera, žeby brat mohol byť zachránený, bola veľmi malá. Ale čo to vidí, naozaj, aj dnešný deň ide faraónova dcéra k rieke. Mirjam ide vyskočiť srdce z hrude. Vidí, ako ktorísi zo služok ide do vody a načahuje sa za košom.

„Ó, Bože, čo s ním urobia?“

„Nemôžem ďalej čakať, pristúpim bližšie, niečo si medzi sebou hovoria.“

Faraónova dcéra berie dieťaťko do náručia a Mirjam započula, ako hovorí:

„To dieťa je krásne! Ja si ho nechám! Je dosť malé, potrebovalo by dojku!“

Predstúpiť pred členov faraónovej rodiny nemohol Hebrej bez toho, žeby mu to bolo dovolené. Mirjam však vie, že toto je jej čas! Nemôže zaváhať, veď ide o jej bračeka. Čo najlaskavejšie a pokorne sa noblesnej faraónovej dcére ukláňa a prihovára.

„Môžem ti zavolať ženu, ktorá môže dieťa dojčiť. Hebrejky majú veľa mliečka.“

A faraónova dcéra súhlasí, veď chlapec je taký krásny a ona si ho na prvý pohľad obľúbila. Jej srdce bolo pohnuté lútosťou, ale iste aj láskou, ktorú pocítila k tomuto krásnemu bábätku. Neuvažovala, že zachraňuje to, čo jej otec vydal na smrť. Ani na okamih nezáváhala v rozhodnutí, že chlapca zachráni. Dala mu meno Mojžiš, „z vody vytrahať“, a rozhodla sa, že si ho nechá, že ho vychová a bude ho ochraňovať (Exodus 1:5-10). Využíva svoje práva, ktoré jej ako dcére panovníka patria, a hneď rieši situáciu. Posiela dievča Mirjam po dojku, aby chlapec nebol hladný. Vlastne sa jej to hodí, keď dá chlapca na určitý čas tej Hebrejke a ona zatiaľ pripraví na faraónovom dvore pôdu pre svojho adoptívneho syna. O Hebrejkách sa vedelo, že dlho dojčili, a tak sa stalo, že chlapec mohol byť v náručí svojej matky a pod jej materinským vplyvom.

Ženy, ktoré pomáhali Mojžišovi vyrásť do dospelosti

*N*a záchranu Mojžiša, aby nebol zahubený a mohol dorásť a nastúpiť do úlohy nebojácneho, ale pritom pokorného vodcu, si Hospodin použil viaceré ženy. Odvážnu Šifru, Púu a ďalšie nemenované babice, Mojžišovu matku Jochebed, Mirjam a faraónovu dcéru. Patrí k nim aj Mojžišova manželka Cippora.

Tieto ženy sa stali súčasťou Božích plánov na vyvedenie Hebrejov z otroctva v Egypte. Pripravovali veľký exodus – odchod zotročených Hebrejov domov do svojej krajiny – do zaslúbenej zeme. Hospodin povolal tieto ženy a vložil do ich srdc konkrétne poslanie. A ony museli byť akčné múdre a ochotné zobrať na seba riziko i zodpovednosť.

Každá v správnom čase na správnom mieste.

Znamená v Egypte

Mirjam musela pracovať už od útleho detstva. Faraón si vždy niečo vymyslel a pracovala aj pre svoju rodinu. A veru, i keď je slama ľahká, nosiť ju na pálave slnka do výrobné tehál bolo únavné. Keď vyrástla v dospelú ženu, musela s ostatnými tvrdo pracovať a bola zúfalá zo situácie, v ktorej sa ocitol jej národ. Každodenná drina pri výrobe tehál z blata a zo slamy ničili nielen jej pokožku, ale aj jej dušu. Kým bol Mojžiš na faraónovom dvore, bola ešte aká-taká nádej. Musel však utiecť a už je to takmer štyridsať rokov, čo nevedia, čo je s ním. (Prečo musel Mojžiš utiecť? Odpoveď: Exodus 2:11-15) Oni sú nevoľníci, sluhovia, otroci a každý deň ich viac a viac zohýna bolesť šľahajúcich bičov. Mojžišov nevlastný brat z faraónovho dvora je už na najvyššom mieste, stal sa vládcom Egypta.

A zrazu sa vrátil Mojžiš. Keď sa stretol so svojou rodinou a s ďalšími členmi komunity, prišla veľká radosť, ale aj napätie. Veď nepočuli, že by na Mojžiša na faraónovom dvore dobre spomínali. Duša Mirjam sa prebrala z každodenného únavného a beznádejného prežívania a začala povzbudzovať svojich súkmeňovcov. Veď Mojžiš im oznámil, že k Hospodinovi vystúpil ich nárek a volanie o pomoc a chce ich vyslobodiť.

Duch Hebrejov bol úplne zdeptaný. Mali problém uveriť Božiemu posolstvu, ktoré im priniesol Mojžiš. Nevyhnutne potrebujú, aby ich viera v živého Boha opäť ožila. A to sa aj začalo diať.

Hospodin poveril Mojžiša a Árona úlohou. Musia predstúpiť pred faraóna a požiadať ho, aby prepustil Hebrejov obeť svojmu Bohu do púšte. Faraón a jeho ministri ich vysmiali a samozrejme to nedovolili. A potom Boh začal konať. Diali sa nevidané a neslýchané veci a nebolo úniku. Jedna rana za druhou prichádzali na celú krajinu. Celkom desať pohrôm ťažko doľahlo na celý Egypt.

Krajina Gošen, kde žili Hebreji, bola uchránená. Všetok ľud, Izraeliti aj Egyptania však prežívali neistotu a napätie. Strach sa stal hosťom ich príbytkov. I celá faraónova rodina a celý palác žili v strachu, keď prichádzali živelné pohromy. Faraón však vzdoroval. Veď on je boh, nebude predsa poslúchať nejakého hebrejského Boha. Má ministrov, zaklínačov, jasnovidcov, múdrych staviteľov a silnú armádu. Tí ho ochránia a splnia všetko, čo im prikáže. Boh však mal v pláne nielen vyslobodiť izraelský národ, ale sa tiež vysporiadať s najokultnejším národom tej doby. Prostredníctvom desiatich rán sa rozhodol preukázať svoju moc nad falošnými bohmi Egypta. A tak môžeme rozpoznať, že rany, ktoré doľahli na Egypt, boli smrteľnými údermi pre dvorných faraónových bohov.

Keď prichádzali živelné pohromy jedna za druhou, faraón i celý Egypt sa dostávali do chaosu a ich srdcia začali malátnieť.

Voda sa premenila na krv. Ľudia nemali pitnú vodu, krajina bola zasypaná žabami, prišli hrozne štipajúce piesočné blechy a vši, dobytok postihol mor, ľudia aj dobytok boli postihnutí hnisavými vredmi, krupobitie zničilo polia i sady.

Len čo sa príroda zotavila, prileteli krdle pažravých kobyliiek. Následne celý Egypt zahalila tma a posledná, desiata rana sa vymykala z možnosti zásahu prírodných živlov, lebo zomrel každý prvorodený, pričom ostatní žili a boli zdraví. Táto rana obišla každý hebrejský dom, ktorý mal potreté dvere krvou zabitého baránka.

Biblická kontinuita Starého a Nového zákona sa aj tu potvrdzuje. Dnes s istotou vieme, že nariadenie, aby každé dvere izraelského domu boli potreté krvou zabitého baránka, sú predobrazom novozákonnej obete Pána Ježiša Krista. Jeho krv nás zachraňuje pred večnou smrťou. Každý, kto má toto sväté znamenie na svojom živote, je zachránený pred zhubcom.

Desiata rana zasiahla faraóna priamo do srdca, lebo zomrel jeho milovaný prvorodený syn, ktorý bol nielen jeho nástupcom, ale aj jeho pýchou. Táto udalosť zlomila jeho srdce. Uvedomil si, že ďalej nedokáže vzdorovať. Vydáva rozkaz, že Hebreji musia odísť. Tento rozkaz prišiel ako blesk z neba. Celá hebrejská pospolitosť je veľmi rozrušená. Všetci prežívajú veľkú bázeň pred Hospodinom. Zdalo sa im, akoby snivali. A či naozaj? Veď už niekoľkokrát ich faraón prepustil a vzápätí tento príkaz zrušil.

Mirjam aj ostatné ženy sú veľmi rozrušené a okamžite začínajú s prípravami na cestu. Veď musia veľmi rýchlo napiecť chlieb a zaraz zbaliť najnutnejšie veci. Nemajú čas, aby chlieb kysol, preto v rýchlosti robia placky s vodou, bez kvásku. Takýto chlieb je známy i dnes na celom Blízkom východe. Aj susedia im pomáhajú pobaliť sa na cestu a dávajú im dary. Len nech rýchlo odídu, lebo sa ešte môže niečo zlé prihodiť.

Ťažké dni, ktoré dolahli na všetkých obyvateľov Egypta, buďovali vieru Mirjam, ale aj ostatných. Hospodin pripomínal, kto je Pánom Egypta, a pripravoval pre Hebrejov veľký deň odchodu z krajiny otroctva do zeme slobodných.

Faraónove vojská prenasledujú Hebrejov

Veľký zástup mužov, detí a žien zaplnil púšť na Sinajskom polostrove (biblisti odhadujú, že zástup mal okolo milión duší). Jedni kráčajú mlčky s vďakou a očakávaním nového života. Sú však medzi nimi i takí, čo sú už unavení a majú pochybnosti. Iným sa to zdá ako sen a poloticho vyslovujú túžbu:

„Len nech to dobre dopadne! Už aby sme boli doma, v zemi našich otcov, Abraháma, Izáka a Jákoba!“

Hospodin ich vedie vo dne skrytý v oblaku a v noci v ohnivom stĺpe. Zdá sa im, že majú ísť na severovýchod, popri mori. Touto trasou by mohli byť v krajine svojich otcov približne za štyri týždne. Žeby ich chcel Hospodin ochrániť od bojovných nepriateľov Filištíncov? Oblak však jasne udáva smer juhovýchod a Mojžiš vie, že ich tak vedie Boh. Vydáva rozkaz ísť cestou, ktorú určuje On.

Ale pozor! Nepriateľ sa opäť zaktivizoval. Faraón súri svoje vojská. Túžba po moci a ovládaní druhých vo svoj prospech prehlušili jeho smútok.

**Čo sme to urobili, že sme prepustili Izraelitov,
aby nám neslúžili?**

(Exodus 14:5-9)

„Kto bude na nás robiť? Veď ešte chcem vybudovať mestá a posmrtné pyramídy.“

Nepriateľ sa v poslednej chvíli zmobilizoval a Hospodin dopustil aj túto ťažkú skúšku viery a poslušnosti, aby sa opäť dokázala jeho moc pred ľuďmi Izraela, ale aj Egyptanmi. Keď stáli pred neprekonateľnou prekážkou, vodami mora, a za nimi bolo len úzke údolie s vysokými horami, ktorými už prechádzali niekoľko

dní, boli vystrašení a unavení. Posol, ktorý uzatváral veľký zástup putujúcich slobodných otrokov, počul a videl, že sa za nimi rúti faraónova armáda. Zo všetkých síl beží dopredu oznámiť Mojžišovi túto desivú skutočnosť.

To je koniec a oni sa tak nádejali. Zúfalo volajú na Hospodina, veď už všetci počujú dupot koní a rinčanie kolies bojových vozov. Mirjam je tiež prestrašená, upokojuje strachom vydesené deti, ženy i starcov. Hospodin náhli Mojžiša a prikazuje mu, nech svojou palicou rozdelí vody mora, aby mohli prejsť na druhú stranu. Faraónove vojská sa desivo rútia vpred i medzi rozostúpené morské vody. Z cesty na morskom dne vystúpil posledný Hebrej a vody mora sa navracajú na svoje miesto. Izraeliti unikli nepriateľským vojskám len o vlások. Faraónove vojská, zbrane i bojové vozy sú zničené, zaliate morskými vlnami. Hebreji s údivom sledujú, čo sa deje.

Mirjam vedie chválospev a tanec

Keď vystúpila posledná ľudská noha z cesty po morskom dne, s trasúcim srdcom všetci pozerali, ako sa vody mora vracajú na svoje pôvodné miesto a zalievajú ich prenasledovateľov – celú faraónovu armádu. Nasleduje radostný výbuch jasoty a vďačnosti. Mojžiš a zachránený ľud vzdávajú Bohu úctu a chválu. Srdce Mirjam tiež prekypuje radosťou. Necíti únavu, nevie ustáť tento obrovský príval radosti a vďačnosti a začína tancovať. Nevedomuje si, ako tečú slová i melódia z jej vnútra. Pridávajú sa ďalšie ženy, deti i muži. Radosť im vrátila sily a oni z tej duše jasajú pred Hospodinom. Mirjam potvrdzuje na tomto mieste svoju úlohu vodcu, prorokuje a vedie ľud k uctievaniu. Vtedy ešte netuší, koľko ju to bude stáť.

**Prorokyňa Mirjam,
Áronova sestra,
vzala do ruky bubienok a za ňou šli
všetky ženy,
tancovali a bubnovali.
Mirjam im predspevovala:
Spievajte Hospodinovi,
lebo sa veľmi preslávil!
Koňa i jeho jazdca zmietol do mora.**

(Exodus 15:20)

Raz dvaja muži viedli teologický rozhovor. Jeden z nich hovorí, že na miestach, kde pravdepodobne prechádzali Izraeliti z Egypta, bolo Rákosové more a že nebolo hlboké. Takže prejsť cez ten močiar nebol až taký problém.

Ten druhý mu odpovedal:

„Hm, dôležité je, že faraónove vojská a bojové vozy boli zaliate vodou mora a Izraeliti zachránení.“ *

Boh zázračne previedol svoj ľud a zachránil ho pred ničivou silou faraónovej armády. Na prechod cez Červené more Izraeliti dodnes s vďačnosťou spomínajú. Pesach alebo Pascha ** patrí medzi ich najväčšie sviatky a tento sviatok si každoročne pripomínajú a slávia.

* V minulom storočí sa našli v Červenom mori kolesá kočov z obdobia faraónov, ako aj niektoré ďalšie artefakty.) www.discoveryworld.us

** V čase putovania po púšti začali Izraeliti sláviť sviatky, ktoré sú v platnosti dodnes a slávia sa každý rok.

Pesach (hebrejsky), Pascha (grécky) pripomína vyvedenie Izraelitov z Egypta a prechod cez Červené more. Tento sviatok je najväčší v hebrejskej kultúre, slávi sa každý rok a významovo je na úrovni kresťanskej Veľkej noci.

Suchot alebo Tabernachel je Sviatok stánkov a pripomína 40-ročné putovanie Hebrejov po púšti. Počas tohto sviatku vyjadrujú vďaku aj za zber úrody.

Putovanie po púšti

Prechodom cez Červené more sa skončila jedna ťažká etapa života Mirjam. Je slobodná, už nie je otrokyňou. Začína sa pre ňu iný život dozrievania a služby. Spolu s Mojžišom a Áronom vedie putujúcu komunitu a dohliada na všetko.

Na púšti národ Izraelitov žije svoj nomádsky spôsob života a Mojžiš, Áron a Mirjam spolu s ostatným ľudom musia riešiť bežné potreby každodenného života. Prechádzajú cez mnohé skúšky, opätovne zlyhávajú a opätovne povstávajú s nádejou, že dôjdu do cieľa.

Hospodin si vyvolil za vodcu Mojžiša a dával mu inštrukcie týkajúce sa riešenia problémov, ale aj nariadenia, ako kráčať a žiť v spoločenstve so svojím Bohom. Všetky ťažkosti a spory doliehali na Mojžiša a on neraz zúfalo volal na Hospodina o radu a utíšenie Božieho hnevu. Monotónne dni v púšti pri-nášajú aj mnohé úniky, nezhody medzi ľudom a prišla aj váž-na skúška na súrodencov. Mirjam s Áronom začínajú prehod-nocovať Mojžišove postoje a vidia na ňom chyby. Svoj postoj ospravedlňujú slovami, že aj k nim hovorí Hospodin. Musia na to upozorniť. Mojžiš dáva presné inštrukcie, ako majú žiť, ako majú slúžiť Hospodinovi, a pritom si zobral za ženu Etióp-ku! Izrael mal jasné pokyny týkajúce sa manželských zväzkov a im sa zdá, že ich porušil.

Cippora, Mojžišova žena, bola dcéra midjánskeho kňaza Jitra, u ktorého žil Mojžiš 40 rokov. Cippora nie je Hebrejka. Ne-brali do úvahy, že Jitro bol bohabojný muž a uctieval Boha. Okrem toho, pochádzal z rodovej vetvy, ktorú založil Abrahám so svojou druhou ženou Keturou po smrti Sary. Mojžiš si vážil svojho svokra a prijímal od neho rady ohľadom spravovania a rozsudzovania ľudu. Slúžili si navzájom, lebo Jitro pozor-

ne sledoval, čo sa dialo pri odchode Hebrejov z Egypta. Pro-stredníctvom Mojžiša mohol bližšie spoznávať živého Boha a vyznal to aj pred celým ľudom. Tešil sa zo všetkého dobrého, čo Hospodin urobil pre Izrael, keď ho vyslobodil z područia Egypta.

**Jitro povedal:
Nech je zvelebený Hospodin,
ktorý vás vyslobodil
z rúk Egypťanov a faraóna,
že vyslobodil ľud z područia Egypta.
Teraz som poznal,
že Hospodin je väčší než všetci bohovia.**

(Exodus 18,9-12)

Mirjamina švagriná Cippora

(Exodus 2:15-22)

Mojžiš pre nezhody na faraónovom dvore a strach, že bude potrestaný za svojvoľné rozhodovanie, sa rozhodol utiecť. Už dávnejšie cítil, že nepatrí medzi nich a ten tlak čo cítil vo svojej duši, mu pomohol urobiť toto rozhodnutie.

Po dlhom putovaní prišiel Mojžiš do Midjánskej krajiny a keď zazrel studňu, schutil sa napil a sadol si. Naskytl sa mu príjemný pohľad, lebo k studni prišlo sedem dievok so stádom. Pozoroval, ako ťahajú vodu pre dobytok zo studne, smejú sa a po očku po-zerajú na neho.

Nato prišli k studni suverénni muži, tiež pastieri.

„Čo tu zase dnes zavadzajú tie ženské?“

Veruže nemali v úmysle čakať, kým dievčatá napoja svoje stádo, a preto ich hlasným pokrikovaním odohnali od studne.

Devy pokorne odstupujú a odháňajú svoje stádo.

„To sa mi len zdá?“ – uvažuje Mojžiš.

„Prečo tí muži vyhánajú dievčatá od studne? Veď ešte neskončili, nedali vodu všetkým svojim zvieratám!“

Mojžiš bol muž so zmyslom pre spravodlivosť, a preto nemohol ďalej sedieť v nečinnosti.

Pristúpil k nim v autorite muža vychovaného na faraónovom dvore a jasne povedal:

„Dievčatá, zostaňte, ja vám pomôžem s ťahaním vody zo studne a v pokoji sa napijú všetky vaše zvieratá.“

Na chvíľu je absolútne ticho, pastieri zízajú.

„Čo je to za cudzinca?“ Vyzerá nezvyčajne. Jeho šaty prezrádzajú, že nie je z tohto kraja. Jeho chôdza je sebaistá. Zdá sa, že je silný a vie sa porátať. Nikto nemá odvahu postaviť sa mu na odpor.

Dievčatá hanblivo poďakovali neznámemu cudzincovi a ženú svoje stádo domov.

Ich otec počuje, že prichádzajú, pozrie na slnko a vraví:

„Čože tak skoro?“

„Ach, otecko, nejaký Egyptan sa nás zastal. Tí pastieri spoza vršku nás chceli zase odohnať od studne napriek tomu, že sme tam boli skôr. A on nielenže sa nás zastal, ale sám nám natáhal vody a napojil naše stádo.“

„A kdeže ste ho nechali? Zavolajte ho na večeru!“

Jitro sa potešil návšteve tohto muža. Hneď odhadol, že je to muž vzdelaný, žiadny povaľáč. To ho potešilo, lebo on sám vykonával kňazskú službu, bol mužom, čo sa zaujímal o veci verejné aj za ohradou svojej komunity. Ponúkol mu oddych a na ďalšie dni aj bývanie. Veď má sedem dcér a zdá sa mu, že medzi Cippo-

rou a tým Egyptanom lietajú šípy lásky. Už dávnejšie rozmýšľa o tom, komu dá svoje dcéry.

„Najlepšie by bolo, aby dcéry zostali pri mne! Zdá sa, že tento cudzinec domov nemá. Keď si zoberie Cipporu, budú bývať u mňa. Môj rod bude posilnený.“

Mojžiš rád prijal Cipporu a ona si všimla, že jej sestry jej aj trochu závideli. Keď jej Mojžiš po večeroch rozprával o svojom pôvode, o faraónovom dvore, kde vyrastal, Cippora počúvala so zatajeným dychom. Uvedomovala si, že jej muž je iný ako jej rovesníci. Zamilovala si ho a porodila mu dvoch synov – Geršóma a Eliezera. Jeho synovia boli pre neho dar z neba, ich prítomnosť liečila Mojžišovo zranené srdce.

Cippora postrehla, že Mojžiš má popri svojich veľkopanských egyptských spôsoboch vieru aj bázeň pred svojím Bohom, ktorému sa úprimne prihovára. Priznal sa, že je Hebrej a že nevie, čo s ním bude, ale späť sa už nechce vrátiť. Cippora vidí, že sú medzi nimi isté rozdiely, ale nerieši ich. Je šťastná, že má muža a deti. Tých štyridsať rokov, ktoré spolu prežili v Midjánskej krajine u jej otca, ušlo ako voda. A teraz jej oznámil, že Hospodin ho posielal späť do Egypta. Odvtedy prežila rôzne strachy i boje a veľa samoty bez svojho muža. A nielen to, jej muž sa od toho stretnutia s Bohom pri horiacom kre zmenil a ona to všetko musí uniesť.

Bolestne prežívala, keď prišiel ten deň a Mojžiš odchádza dole do Egypta. Zdalo sa jej, že už viac svojho muža neuvidí.

Po čase prišiel k nim chýr o tom, ako sa more rozdelilo, aby mohli prejsť Hebreji a ako pohltilo faraónove vojská. Keď sa to dozvedel Cipporin otec Jitro, rozhodol, že pôjdu za nimi (Exodus 18:1-7). Cippora a jej synovia sa tešili tomuto výletu a samozrejme Cippora na svojho muža a chlapi na svojho otca.

Všetci sa pripojili k zástupu Hebrejov. Ona sa snaží byť nenáročná a pokorne znáša, že Mojžiš tu nie je pre ňu, ale pre Božie plány.

Mirjam je malomocná

Putovanie po púšti nebolo jednoduché a Hospodin videl, že zotročený ľud sa len pomaly uzdravuje. Nevedia sa slobodne rozhodovať a vzdať sa starých zvyklostí Egypta. Namiesto radosti, vďačnosti a nádeje na budúci život otrocky kráčajú a sú nespokojní. Búria sa proti Mojžišovi, ale i proti Bohu. Nevďačnosť, nevier a nedôvera sa motala okolo nich a opäť ich zotročovala. Mirjam je tiež netrepezlivá, zdá sa jej, že je nedocenená, a pritom je najstaršia. Aj Cipora jej leží v žalúdku. Veď ona nie je Hebrejka. A Hospodin dal jasné pokyny Mojžišovi ohľadom spolužitia s cudzozemcami. So svojimi názormi sa podelila s bratom Áronom a on ju veru nezastavil, ba nepriamo ju podporil.

Hospodin videl do problému a za tento skutok Mirjam potrestal malomocenstvom. (Pozri Putovanie po púšti.) V tomto prípade bolo malomocenstvo naozaj trestom a Mirjam ho musela prijať a vytrpieť. Malomocenstvo v duchovnom význame predstavuje hriech. Malomocný je nečistý a vylúčený. Ako vyzerá človek obťažovaný hriechmi v Božích očiach?

Nariadenia v prípade tejto nemoci boli jasné. Postihnutý musí byť oddelený od ľudí, vyvedený za mesto, izolovaný od spoločenstva. Mirjam je vyvedená za tábor. Áron je zdesený a prosí Mojžiša o odpustenie nielen za seba, ale aj za Mirjam. Mojžiš je krásny, súcitný brat, hneď sa prihovára u Hospodina za svoju sestru. Vďaka tejto vrúcnjej a úprimnej modlitbe je Mirjam za bránami tábora so svojou chorobou malomocenstva len sedem dní (Numeri 12:13-14).

Samota za bránami bola pre ňu plná neistoty a bolesti. Bola verejne pokorená, odmietnutá a nevedela, čo s ňou bude. Nemohla predsa zostať sama v púšti.

Videla však, že tábor sa nepohýna ďalej, a to bolo dobré znamenie. Z hlbín svojej duše volá a verí svojmu Bohu, že má pre ňu

riešenie. Po siedmich dňoch na príkaz Mojžiša je vovedená do tábora, môže sa pripojiť k svojmu ľudu, je čistá od nemoci. Nezdravé sebedovomie, vzdorovitosť a tvrdohlavosť boli za hradbami mesta zlomené a Mirjam vchádza medzi svoj ľud ako Bohom milovaná – Mária.

Mirjam bola celý svoj život v škole živého Boha. A v mnohých skúškach obstála výborne. Bola vyvolená a povolána do Božieho plánu záchrany svojho ľudu. Malomocná, oddelená od svojho ľudu, za táborm prežíva sedem dní samoty kvôli zdokonaleniu a očisteniu svojho charakteru.

*Syn môj, nepohrdaj Pánovou výchovou,
ani neklesaj, keď ťa karhá,
lebo koho Pán miluje, toho prísne vychováva
a trestá každého, koho prijíma za syna.*

(List Hebrejom 12:6)

*Lebo Pán karhá toho,
koho miluje, ako otec syna,
ktorého má rád.*

(Príslovia 3:12)

Mirjam dostala trest v podobe malomocenstva, trest, ktorý ju vylúčil zo spoločenstva. Ťažký trest, ťažká skúška. Prečo je potrestaná len ona? Pretože prvá začala žiarliť na Mojžiša, svojho brata? Veď ho miluje, dokázala to aj v ťažkých skúškach. Veď ona je najstaršia z trojice súrodencov. Boj jej vlastných myšlienok ju umára a zároveň mení, keď počuje tlkot svojho srdca a hlas svedomia:

„Mária, Hospodin ťa miluje! Všetci v tábore sa kajajú, každý sa našiel vinný pred Všemohúcim. Áron a Mojžiš ťa potrebujú, ty si potrestaná, ale trpia aj oni. Využi šancu byť so svojim Bohom osamote.“

Mojžiš i Áron tiež prežívajú ťažké dni. Mohli si uvedomiť, čo pre nich Mirjam znamená a ako sú na tom oni. Dni odlúčenia sa vlečú, v duchu sa nevedia odlúčiť od svojej sestry a vrúcne volajú na svojho Boha. Nechceli ju stratiť, rovnako ako aj ďalší z komunity, do ktorej patrila. Keď sa vrátila spoza tábora, bola opäť tou, na ktorú sa upierali oči, opäť bola tou, ktorá vedela znášať útrapy putovania a ktorá sprostredkovávala milosť Hospodina pre svojich súrodencov i ľud. Na všetkých padla veľká bázeň a celá pospolitosť mala dôvod zastaviť sa pred Hospodinom a očisťovať sa.

Kto je Mirjam?

Z pohľadu dejín izraelského národa a starozákonnej zmluvy Mirjam žila v dôležitom období pre Izrael a splnila dôležitú úlohu pre záchranu svojho národa. Počas jej života boli vyvedení z otroctva Egypta, zázračne prešli cez Červené more, štyridsať rokov putovali po púšti, kde ich Hospodin predivne sprevádzal a vychovával. Počas svojho putovania dostali Desať Božích prikázaní a pripravili Hospodinovi svätostánok. Hospodin ich štyridsať rokov učil a pripravoval na vzorový model vzájomného súžitia v jednom národe so svojim živým Bohom. Izraeliti však zabúdali, nevedeli prijať zodpovednosť, opäť a opäť hrešili, búrili sa a potom sa znovu a znovu navracali k Bohu.

Po tridsaťdeväť ročnom putovaní po púšti Mirjam zomrela v Kádeši, blízko Zaslúbenej zeme (Numeri 20:1). Tento fakt, že sa hovorí o jej smrti a mieste, kde je pochovaná, je pre nás odkazom, že Mirjam bola vážená vo svojej komunite a bola jej prejavená úcta. Orok neskôr ľud vstúpil do Zaslúbenej zeme, ale bez Mojžiša, Árona a Mirjam. Voviedol ich Jozua, ktorého touto úlohou poveril na pokyn od Hospodina Mojžiš v prítomnosti kňaza Eleazára (Numeri 27:18-21).

Dcéry Celofchádove

(Numeri 27:1-11)

*R*az musel Mojžiš riešiť otázku dedičstva, kde nebol v rade žiadny mužský potomok, iba ženy. Podľa hebrejských zákonov dedičstvo po otcovi pripadalo vždy potomkom mužského pohlavia. Otec Celofchád mal iba päť dcér. Pri putovaní púšťou do zaslúbenej zeme zomrel a ani jedna z dcér nemala legálny nárok na dedičstvo po otcovi. Tieto dcéry s tým neboli spokojné. Uvedomovali si, že ak v tejto veci niečo nepodniknú, meno ich otca celkom zanikne. Vedeli, že ich otec nezomrel za vzburu proti Hospodinovi a to im tiež dodávalo odvalu a presvedčenie o správnosti ich nároku na dedičstvo. Predstúpili pred Mojžiša a kňaza.

Daj nám dedičné vlastníctvo medzi bratmi nášho otca.

(Numeri 27:4)

Napriek tomu, že ich požiadavka bola bezprecedentná, Mojžiš ju aj so staršími nezamietol a predniesol ju Hospodinovi. Natíska sa mi myšlienka, že aj Mirjam mala podiel na tom, že tieto ženy chceli prijať zodpovednosť za dedičstvo po svojom otcovi. Počuli a videli, že Mirjam je činná a má bremeno zodpovednosti. Ani ony nechceli zostať v tejto svojej veci bokom a medzi tými, čo sa iba prizerajú. Povstala v nich túžba vlastniť a zveľaďovať dedičstvo po svojom otcovi.

Hospodin ich žiadosti vyhovel a stalo sa to právnym ustanovením pre Izraelitov. I tu môžeme spoznávať veľkorysosť a múdrosť Hospodina. Žena nie je menej ako muž. Hospodin uvoľnil ženy pre správcovstvo pred tisíckami rokov a robí to do dnes. Uvoľňuje ženy do rôznych pozícií a zodpovedností, obdarováva nás múdrosťou a schopnosťami obstať na najrozmanitejších pozíciách.

Chvála statočnej ženy

(Príslovia 31:10-31)

- ¹⁰ Kto nájde ženu statočnú? Je o mnoho cennejšia než perly.
- ¹¹ Srdce jej muža jej dôveruje, nebude mu chýbať zisk.
- ¹² Hospodári mu dobre, nie zle, po celý svoj život.
- ¹³ Dbá o dostatok vlny a ľanu, vlastnými rukami s chuťou pracuje.
- ¹⁴ Podobá sa lodiam kupcov, svoj chlieb priváza zďaleka.
- ¹⁵ Vstáva ešte za noci, aby dala pokrm svojmu domu a príkazy svojim slúžkam.
- ¹⁶ Vyhlíadne si pole a kúpi ho, z ovocia svojich rúk vysádza vinicu.
- ¹⁷ Bedrá si silou opáše a posilní si ramená.
- ¹⁸ Okusuje, aké dobré je jej počínanie, jej lampa v noci nezhasína.
- ¹⁹ Jej ruky siahajú po praslici, jej dlane sa chopia vretena.
- ²⁰ Svoju dľaň otvára chudobnému a k núdznemu svoje ruky vystiera.

- ²¹ Nebojí sa o svoj dom, keď sneží, lebo všetci v dome majú po dva odevy.
- ²² Narobila si prikrývky, jej odev je z jemného ľanu a purpuru.
- ²³ Jej manžel je známy v bránach, keď zasadá so staršími krajinou.
- ²⁴ Vyrába a predáva plátno, kupcom dodáva opasky.
- ²⁵ Sila a dôstojnosť sú jej odevom, s úsmevom sa dáva na nastávajúci deň.
- ²⁶ Ústa otvára v múdrosti a na jazyku má láskavé poučenie.
- ²⁷ Dozerá na chod domácnosti a neje z chleba povaláčov.
- ²⁸ Keď vstanú jej synovia, blahorečia jej a jej muž ju zahŕňa pochvalou.
- ²⁹ Statočne si vedú mnohé ženy, ale ty ich všetky predstihneš!
- ³⁰ Pôvab je klamlivý a krása prchavá, ale žena, čo má bázeň pred Hospodínom, zasluhuje si chválu.
- ³¹ Dajte jej z ovocia jej rúk, nech ju chvália v bránach jej skutky!

*Je dobré zvládavať svoj dom a rozširovať
Božie kráľovstvo.*

O Biblii

Biblia patrí medzi

- najstaršie písomné pamiatky
- najrozšírenejšie knihy na svete
- najväčšie poklady svetovej literatúry
- najprekladanejšie diela (do viac ako 1400 jazykov)
- najskôr vytlačené spisy po vynájdení kníhtlače (1456).

Biblia je kniha najviac prenasledovaná

- najviac kritizovaná
- najviac zanedbávaná.

Čím môže byť pre teba?

- Môže ti ukázať správnu cestu
- môže mať na teba blahodarný vplyv
- môže ti dať nádej pre súčasnosť i pre večnosť.

(Medzinárodná biblická spoločnosť – Slovensko, Nádej pre každého – Nová zmluva a Žalmy.)

O autorke

Rút Krajčiová-Krajinská počas Nežnej revolúcie štrngala zväzkom klúčov na námestiach a snívala o novej etape života pre seba, pre svoju rodinu, cirkev i celú spoločnosť. Preto sa hneď po revolúcii v roku 1989 začala aktívne zúčastňovať na procese obnovy spoločnosti v kresťanskom duchu. Na začiatku to bola len malá modlitebná skupina nadšených kresťanov, ktorí sa začali intenzívne modliť za duchovnú obnovu dôležitých pilierov v našej spoločnosti. Toto nasadenie modlitebnej skupiny prerástlo do hnutia a neskôr registrovaného združenia – Koncerty modlitieb a chvál (COPP).

Od roku 1997 Rút vedie Združenie žien Aglow v Slovenskej republike, ktoré je súčasťou Aglow International, ktoré má svoje pobočky už vo vyše stosedemdesiatich národoch sveta. (www.aglow.org, www.aglow.sk)

Je spoluzakladateľkou a šéfredaktorkou kresťanského ženského časopisu „Aglow žena dnes“. Zabezpečila dovoz a dabing filmu „Magdaléna zbavená hanby“, Nardine Productions, USA – Orlando. Tento evanjelizačný film sa premietal na mnohých miestach Slovenska.

Je zakladateľkou hudobno-literárnych popoludní „Žalmy kráľa Dávida“, ktoré sa od roku 2010 stali súčasťou programu Bratislavské hudobné leto a odzneli aj v iných mestách Slovenska.

Od roku 2009 vedie dobrovoľnícku väzenskú službu medzi odsúdenými ženami na Slovensku, kde aktívne slúži.

Je členkou správnej rady Občianskeho združenia Kresťania v meste, ktoré prepája cirkevné spoločenstvá a kresťanské mimovládne organizácie so sídlom na území mesta Bratislava.

Spolupracuje s modlitebnou skupinou kresťanských poslancov NR SR a podporuje prácu ECPM v parlamente EÚ.

Je absolventkou medzinárodného biblického vzdelávania BEE International, Dalas – Texas a venovala sa intenzívne štúdiu biblických žien.

Obsah

Predhovor	3
Úvod	9
Prvá kapitola ROZHODNUTIA	11
Križovatky	14
Rajská záhrada Eden.....	17
Eva, pramatka všetkých živých.....	18
Satan pozoroval Adama a Evu.....	21
Zlyhanie Adama a Evy	23
Aká bola Eva?	24
Pád človeka rieši ukrižovanie Ježiša Krista.....	26
Prinášame život za brány väzníc.....	28
Druhá kapitola POVOLANIE	31
Krásna andulka v klietke.....	34
Povolanie praotca našej viery	40
Sára bola prvá, zákonná Abrahámová žena.....	42
Keď kráčame s Bohom, prekážky sa nám nevyhýbajú	43
Hagar, egyptská otrokyňa.....	46
Z bojovníčky sa stala kňažná.....	49
Sára hostí troch neznámych mužov	50
Udalosti sa opakujú	52
Abrahamovi sa narodil syn Izák.....	54
Sárino pokojné obdobie.....	58
Žiada Boh tak veľa od tých, ktorých miluje?	59
Čo sa stalo na vrchu Mórija?	61
Ketura, druhá Abrahámová žena	63

Tretia kapitola SI TU PRE TENTO ČAS	66
Chrámová hora.....	68
Prečo sa Hebreji usadili v Egypte?.....	70
Šifra a Púa – pôrodné asistentky.....	72
Mirjam – Mária.....	73
Jochebed – Mojžišova matka.....	75
Faraónova dcéra – adoptívna Mojžišova matka	77
Ženy, ktoré pomáhali Mojžišovi vyrásť do dospelosti	78
Znamená v Egypte.....	79
Faraónove vojská prenasledujú Hebrejov.....	82
Mirjam vedie chválospev a tanec	83
Putovanie po púšti	85
Mirjamina švagriná Cippora.....	86
Mirjam je malomocná	89
Dcéry Celofchádove	92
Chvála statočnej ženy	93
Štvrtá kapitola DVE VČELY	96
Teta Emka.....	98
Debory	100
Včielka medonosná	101
Pestúnka Debora	103
Lappidót – manžel sudkyne Debory	109
Sudkyňa Debora	110
Debora a Barák idú do boja proti nepriateľovi	112
Jáel	115
Izraeliti vyhrali vďaka dvom ženám.....	117
Víťazná pieseň Debory.....	119

Piata kapitola DAR Z NEBA	122
Alenka.....	124
Anna/Chanah	129
Cesta do Šila.....	131
Anna kráča do Šila so svojim synom Samuelom	136
Anna sa stala matkou synov a dcér	137
Magnificat Anny	139
Šiesta kapitola MANŽELSTVO	144
Mamička.....	146
Krásna Abigajil	149
Pohnuté časy v Izraeli.....	150
Nabál	153
Dávid je na púšti Parán	153
Abigajlin prológ.....	156
Skutok múdrosti a odvahy.....	157
Dávid a Abigajil	158
Kresťanka versus manželka	159
Siedma kapitola MLADÍ HRDINOVIA VIERY	164
Prvorodená vnučka Sárka	166
Mladí hrdinovia viery	172
Obdobie kráľov v Izraeli.....	173
Únos	174
Otrokyňa – dievčatko z Izraela	176
Naamán sýrsky – generál sýrskeho vojska.....	177
Malá hrdinka viery.....	183
Ôsma kapitola SAD RUŽÍ	186
Zvestovateľky	188
O Biblii	193
O autorke	194

Použitá literatúra

Študijná Biblia, Slovenský ekumenický preklad, r. 2015

BIBLE, Pavlíkův studijní překlad, r. 2014

Biblická konkordancia, Juraj Potúček, r. 1985

Biblický slovník, Jean-Jaques von Allmen s autorským kolektívom, preložil Jan Miřejovský, r. 1987

Biblický slovník, Adolf Novotný, r. 1956

Encyklopaedia Britannica 15. revidované vydanie, r. 1985

Ak nie je uvedené inak, citáty z Biblie sú uvádzané zo Slovenského ekumenického prekladu, vydala Slovenská biblická spoločnosť.
www.biblia.sk

Odporúčaná a inšpirujúca literatúra na napísanie knihy:

Women Gods secret weapon, autor Ed Silvano

Heroines, women in the Bible who changed the word,
autor Asher Intrater

Adamovo mlčení, Larry Crabb, Al Andrews, Don Hudson

